

Dokument nr 2

(1998–99)

Riksrevisjonens melding om virksomheten i 1998

Til Stortinget

Riksrevisjonen legger med dette fram Dokument nr 2 (1998–99) Riksrevisjonens melding om virksomheten i 1998.

Riksrevisjonen, 7. april 1999.

For Riksrevisorkollegiet

Bjarne Mørk-Eidem
leder

Innhold

	Side
1 Riksrevisjonens oppgaver	1
2 Organisasjon og personale	2
3 Aktiviteter	5
4 Internasjonalt samarbeid	10
5 Riksrevisjonens budsjett og regnskap for 1998	11
Vedlegg 1: Organisasjonskart for Riksrevisjonen	12
Vedlegg 2: Revisorer lokalisert utenfor Oslo og stillinger ved utgangen av 1998	13

Riksrevisjonens melding om virksomheten i 1998

1 Riksrevisjonens oppgaver

Riksrevisjonens oppgaver følger av Grunnlovens § 75 k, lov om statens revisionsvesen av 8. februar 1918 og Stortingets instruksjer og vedtak. Den overordnede oppgaven er å føre kontroll med at statens midler brukes og forvaltes på en økonomisk forsvarlig måte og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Riksrevisjonen har bl a som oppgave å

- revidere statsregnskapet og innstille til Stortinget om desisjon (avgjørelse)
- revidere underordnede forvaltningsorganers regnskaper, statlig forretningsvirksomhet og statlige stiftelser og fond
- føre kontroll med forvaltningen av statens interesser i selskaper mv
- kontrollere at statlige midler blir brukt og forvaltet slik det er forutsatt i Stortingets vedtak
- informere Stortinget om større prinsipielle saker som Riksrevisjonen har behandlet

I tillegg til revisjons- og kontrolloppgavene gir Riksrevisjonen veiledning til forvaltningen i spørsmål som angår regnskap og økonomi, bl a for å medvirke til at regnskapet innrettes på en måte som gir forvaltningen et godt grunnlag for kontroll og styring av virksomheten.

Riksrevisjonen oversender Stortinget følgende dokumenter:

- Dokument nr 1, antegnelser til statsregnskapet og enkelte andre saker
- Dokument nr 2, melding om Riksrevisjonens virksomhet
- Dokument nr 3, resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontrollen og enkelte andre saker

Aktuelle utviklingstrekk i forvaltningen

Gjennom mål- og resultatstyring er forvaltningens rammebetingelser gradvis blitt endret, bl a ved mindre detaljregulering og en større grad av frihet til å velge virkemidler, men med skjerpet krav til resultatoppfølging. Styringsmodellen er nedfelt i nytt økonomireglement for staten. Styringsmodellen øker behovet for forvaltningsrevisjon, fordi det i større grad enn tidligere stilles krav om mål- og resultatoppnåelse. Forvaltningens økte frihet til å velge virkemidler har også økt kravet til kritisk kontroll med bruken av bevilgningene.

Det har i 1998 pågått en rekke strukturelle omlegginger innen statlig økonomiforvaltning, bl a er det igangsatt flere privatiseringsprosesser. Det er innført nye og mer avanserte økonomisystemer i mange statlige virksomheter, og flere virksomheter har blitt egne regnskapsførere.

Finansdepartementets innføring av nytt sentralt statsregnskapssystem har imidlertid blitt forsinket. Systemet kan ikke tas i bruk før i 1999.

2 Organisasjon og personale

Riksrevisorkollegiet

Riksrevisjonens øverste ledelse er et kollegium bestående av fem stortingsoppnevnte riksrevisorer valgt for en periode av fire år.

I perioden 1. juli 1994 til 30. juni 1998 hadde kollegiet følgende sammensetning:

Leder: Bjarne Mørk-Eidem
Varamedlem: Åse Klundelien

Nestleder: Johan Buttedahl
Varamedlem: Inger Reistad

Medlem: Tore Haugen
Varamedlem: Otto Lyng

Medlem: Hanna Kvanmo
Varamedlem: Helga Haugen

Medlem: Rikard Olsvik
Varamedlem: Liv Stubberud (Liv Stubberud døde 16. september 1997)

Det nåværende kollegium er valgt for perioden 1. juli 1998 til 30. juni 2002 og har følgende sammensetning:

Leder: Bjarne Mørk-Eidem
Varamedlem: Åse Klundelien

Nestleder: Eivind Eckbo
Varamedlem: Arve Lønnum

Medlem: Tore Haugen
Varamedlem: Eilef A Mæland

Medlem: Helga Haugen
Varamedlem: Johan Buttedahl

Medlem: Brit Hoel
Varamedlem: Nils Totland

Det er avholdt 11 kollegiemøter i 1998.

Organisering og ressursfordeling

Riksrevisjonen gjennomførte i 1996 en relativt omfattende organisasjonsendring. Formålet var økt spesialisering av revisjonen, bl a med bakgrunn i utviklingen av revisjonsfaget de senere år. I tilknytning til arbeidet med ny strategisk plan for perioden 1999–

2002 som foregikk i 1998, ble både den etablerte organisering og ressursbehov og ressursfordeling i Riksrevisjonen vurdert. Det ble besluttet å videreføre den spesialiserte organisasjonsstrukturen i neste planperiode. Gjeldende prinsipper for organisering av regnskapsrevisjonen ble også besluttet videreført.

I 1997 ble det utviklet et system for strategisk ressursfordeling mellom regnskapsrevisjonsavdelingene i Riksrevisjonen basert på vesentlighet og risiko. Systemet ble brukt som hjelpemiddel ved omfordeling av ressurser mellom noen departementsområder/ansvarsområder i forbindelse med arbeidet med ny strategisk plan. Dette medfører at en del revisorer vil få nye oppgaver og endre administrativ tilknytning i 1999.

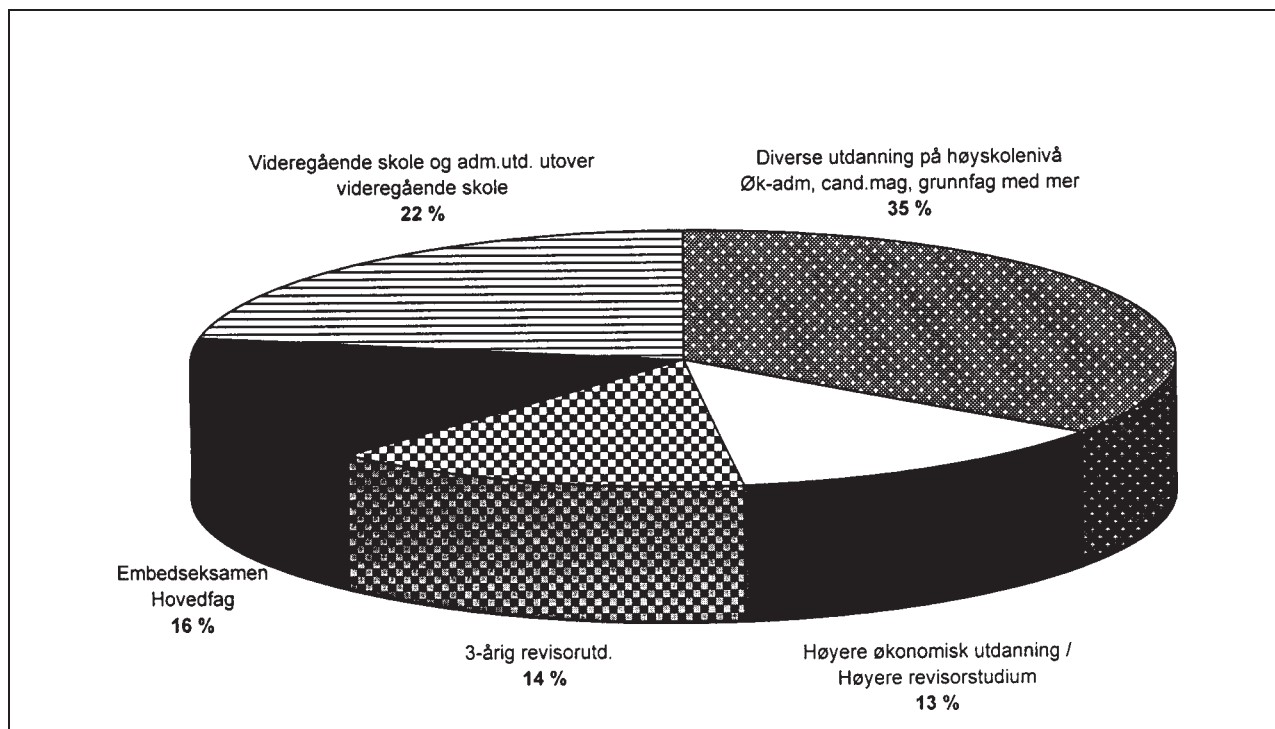
I forbindelse med organisasjonsgjennomgangen ble det besluttet å etablere et internasjonalt sekretariat som skal ivareta koordineringen av Riksrevisjonens internasjonale virksomhet. Den tidligere Administrasjonsseksjonen ble besluttet delt i en økonomi- og driftsseksjon og en informasjons- og dokumentasjonsseksjon. Disse enheter opprettes 1. januar 1999.

Det ble samtidig besluttet å opprette ytterligere en seksjon for revisjon av folketrygden fra 1. juli 1999. I forbindelse med at Riksrevisjonen overtok revisjonen av folketrygden fra 1. juli 1998, ble det tatt forbehold om at det kunne bli behov for økte ressurser, og i strategisk plan er det lagt opp til at Riksrevisjonens stillingsramme øker med 12 stillinger dersom ikke endringer i forvaltningen medfører nedbemanning på andre områder. Det er omfordelt ytterligere fem årsverk til forvaltningsrevisjon, dvs at ca 17 % av Riksrevisjonens samlede revisjonsressurser er brukt til forvaltningsrevisjon i 1998.

Gjeldende modell for organisering av revisorene utenfor Oslo vil bli videreført i neste planperiode, og det tas sikte på å samle revisorene færre steder ved ledighet. Utenfor Oslo er i dag revisorene samlokalisert i Bodø, Kristiansand, Hamar, og Tønsberg, og det arbeides med samlokalisering i Bergen, Stavanger, Tromsø og Trondheim.

Personalets kompetanse og personalutvikling

Det satses bevisst på å rekruttere medarbeidere med god formalkompetanse, og andelen medarbeidere med høyere utdanning har økt i forhold til 1997. Det satses også på kompetanseutvikling for medarbeiderne, og 23 personer fikk innvilget stipend til videreutdanning i 1998.

Kompetansesammensetning i fagavdelingene

Opplærings- og utviklingsprogrammer

Riksrevisjonen ser behovet for å utvikle de tilsattes edb-revisjonskompetanse, og i 1998 har det derfor blitt satset spesielt på grundig opplæring på IT-området. Det har vært arrangert en rekke kurs i nye IT-baserte kontorstøtteverktøy og kurs i bruk av IT som revisjonsverktøy. Den interne kursvirksomheten har også omfattet en vurdering av edb-baserte økonomisystemer og kurs i revisjon mot økonomisystemet Agresso. I 1998 var det seks medarbeidere som deltok på Cisa-utdanningen (Certified Information System Auditor) og gikk opp til eksamen.

Det har også vært sentrale opplæringstilbud i nytt økonomireglement, utforming av saker til Dokument nr 1 og nr 3, sentrale lønnsbestemmelser og reiseregulativet, lønnsinnberetning og skattetrekk, arbeidsgiver- og merverdiavgift og prosjektledelse. Det interne kurstilbudet har også omfattet bl a intervjuetknikk/rekruttering og engelsk og fransk språkkurs. I tillegg har det vært organisert flere ulike kurs gjennom seksjon/avdeling, samt eksterne kurs.

Riksrevisjonens lederutviklingsprogram er videreført i 1998 med avdelingsvise samlinger og et seminar om motivasjon og lederskap. Programmet ble avsluttet høsten 1998 og gjennomgår nå en ekstern evaluering. Resultatet av evalueringen skal foreligge i 1999.

Faglig forum

Riksrevisjonen etablerte i 1997 temamøter kalt «Faglig forum». Den siste fredagen i måneden settes

det av tid (ca 1½ time) til et aktuelt tema som presenteres av interne eller eksterne krefter. I 1998 ble bl a følgende temaer satt i fokus med eksterne forelesere:

- Økonomitjenester i staten – bruk av skattefogdenes regnskapsentraler
- Stortingets budsjettreform og erfaringene fra budsjettbehandlingen høsten 1997
- År 2000-problematikken
- IT-løsningen til Descartes revisjonsmetodikk
- Trygden – sovepute eller virkemiddel i sykefraværarbeidet
- KOSTRA (Kommune–stat-rapportering)
- Riksrevisjonens arbeid mv sett fra et departement
- Rammeavtaler for økonomisystemer og lønns- og personaldatasystemer i staten

Personalsituasjonen

Riksrevisjonen hadde for 1998 budsjettert med 445 stillinger. Ved årsskiftet var 421 stillinger besatt. 88 stillinger er lokalisert utenfor Oslo, jf vedlegg 2.

Det er i dag en skjerpet konkurranse om kvalifiserte medarbeidere, og tendensen fra foregående år med få kvalifiserte søkere til ledige stillinger har fortsatt i 1998. Det har også vært en større turnover i 1998 enn på lenge, ca 14 %. Dette har medført betydelig ressursbruk på rekrutteringsarbeid, og bemanningssituasjonen har vært vanskelig i mange seksjoner. Flere erfarne medarbeidere blir rekruttert

til privat revisjon, men også for internrevisjoner i statlige virksomheter og kommune/fylkesrevisjon er Riksrevisjonens medarbeidere attraktive. Riksrevisjonen har ingen mulighet til å konkurrere lønnsmessig med privat revisjon. I noen tilfeller tilbyr også andre offentlige virksomheter lønnsbetingelser som går utover det Riksrevisjonen har funnet det mulig å tilby.

I 1998 er det derfor satt fokus på en rekke personalpolitiske områder. Det har bla vært foretatt utprøving av nye verktøy i rekrutteringsprosessen, og det har vært arbeidet med lokal lønnspolitikk og nytt opplegg for medarbeidersamtaler.

Med virkning fra 1. mai 1998 ble Riksrevisjonen tilbakeført til statens lønnsystem etter å ha hatt et eget lønnsystem i ca seks år.

Personalets alder

	1998		1997	
Fra 21 til 30 år	41	10 %	37	9 %
Fra 31 til 40 år	159	38 %	165	39 %
Fra 41 til 50 år	100	24 %	105	25 %
Fra 51 til 60 år	85	20 %	76	18 %
61 år og over	36	8 %	36	9 %
Totalt	421	100 %	419	100 %

Likestilling

Kjønnfordelingen totalt i Riksrevisjonen viser en liten overvekt av kvinner, med en kvinneandel på 51 %. Kvinneandelen er imidlertid noe ulikt fordelt i de ulike avdelinger.

Handlingsplan for likestilling for perioden 1993–98 hadde som ett av sine mål at kvinner ikke skulle være representert med mindre enn 40 % i noen av stillingsgruppene ved utgangen av 1998. Målet er nådd for alle stillingsgrupper med unntak av grup-

pen revisjonsråd/avdelingsledelse med en kvinneandel på 33,3 % og stillingsgruppen seniorrådgiver/rådgiver som har en kvinneandel på 31 %.

Den totale kvinnerepresentasjonen i råd, utvalg og arbeidsgrupper var på 45 % i 1998.

Sykefravær

Sykefraværet i Riksrevisjonen i 1998 var 5,1 % (5,4 % i 1997).

3 Aktiviteter

Strategisk plan for perioden 1999–2002

Strategisk plan for perioden 1999–2002 ble vedtatt i Riksrevisorkollegiets møte 16. juni 1998. I den nye strategiske planen er det lagt særlig vekt på faglige utfordringer og spørsmål knyttet til utvikling av kompetanse og metode innen Riksrevisjonens ulike arbeidsområder.

I arbeidet med den nye strategiske planen ble også nåværende organisering og ressursfordeling vurdert, og det ble gjort visse justeringer, jf pkt 2.

Nytt plan- og rapportsystem

Høsten 1998 ble det vedtatt å innføre et nytt plan- og rapportsystem, hvor det blant annet fokuseres sterkere på framdrift for de enkelte arbeidsoppgavene. Målet er en tettere oppfølging av revisjonsarbeidet og ressursbruken. Arbeidet med å implementere det nye plan- og rapportsystemet samt å utarbeide en IT-løsning ble påbegynt i 1998 og vil fortsette i 1999.

Nye kommunikasjonsløsninger internt og eksternt

I 1998 ble det i Riksrevisjonen etablert et internt informasjonsnett som også inkluderer de medarbeiderne som er lokalisert utenfor Oslo. Riksrevisjonens informasjonsnett er igjen knyttet opp til det sentrale informasjonsnettet for staten. Dette gir muligheter for kommunikasjon med reviderte virksomheter og tilgang til Internett. Med alle medarbeidere knyttet opp til et felles IT-nettverk, er det lagt et godt grunnlag for en bedre og mer effektiv informasjonsinnhenting og -bearbeiding, både med tanke på revisjon og administrasjon.

Metodeutvikling

Det er i 1998 brukt betydelige ressurser på å utarbeide nye standarder og retningslinjer for revisjonsarbeidet. Nye standarder for revisjon, generelle retningslinjer og rammevilkår for revisjonsarbeidet, retningslinjer for regnskapsrevisjon, retningslinjer for selskapskontroll og retningslinjer for forvaltningsrevisjon ble vedtatt i Kollegiets møte 15. desember 1998.

Formålet med revisjonsstandardene er å bidra til å gi begrepet «god revisjonsskikk i Riksrevisjonen» et innhold i samsvar med de krav Riksrevisjonen stiller til gjennomføring av revisjonen. Revisjonsstandardene er basert på INTOSAI's standarder for statlig revisjon. Andre nasjonale og internasjonale revisjonsstandarder har også vært brukt som bakgrunns-

materiale for utarbeidelsen av revisjonsstandardene.

Standardene og retningslinjene for revisjonsarbeidet skal erstatte tidligere revisjonsveiledninger, og skal legges til grunn for alt revisjonsarbeid fra og med 1999.

Annet revisjonsfaglig utviklingsarbeid

Datafangst

Det er etablert et prosjekt for å sikre at Riksrevisjonen på en effektiv måte skal få overført regnskapsdata fra reviderte virksomheter og regnskapssentraler elektronisk. Det tas sikte på at regnskapsdataene skal samles og tilrettelegges i Riksrevisjonen sentralt og deretter gjøres tilgjengelige for revisorene via Riksrevisjonens informasjonsnett.

Dataanalyse

Riksrevisjonen har igangsatt arbeid med å vurdere framtidige dataanalyseverktøy til bruk i forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon. Prosjektet forutsettes avsluttet forsommeren 1999.

Elektronisk saksbehandlingssystem for regnskapsrevisjon

Det er også nedsatt et prosjekt for å vurdere elektronisk saksbehandlingssystem for regnskapsrevisjon (proessorientert IT-revisjonsverktøy). I 1998 ble det gjennomført et forprosjekt hvor tilgjengelige verktøy på markedet ble vurdert opp mot Riksrevisjonens overordnede krav til et slikt system. De to mest interessante kommersielle produktene testes i revisjonen av noen utvalgte virksomheter. Det forventes at kravspesifikasjon til et system for Riksrevisjonen ferdigstilles i 1999.

Ny lov og instruks

Arbeidet med en gjennomgang og vurdering av ny lov og instruks for Riksrevisjonen har pågått gjennom året. En utredning med forslag til ny lov og instruks ble sendt på intern høring i Riksrevisjonen den 4. juli 1998 med høringsfrist den 31. desember 1998. Riksrevisjonen ser det som viktig at nytt lov- og instruksforslag undergis en grundig intern behandling før forslaget sendes på ekstern høring. Lovutredningsarbeidet har vist seg å være krevende og omfattende, og det tas sikte på å sende et forslag på ekstern høring høsten 1999.

Revisjonsarbeidet

Revisjonsarbeidet er gjennomgående basert på en vurdering av risiko og vesentlighet, og revisjonen er søkt gjennomført på en mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte. På flere områder er det etablert særskilte faggrupper med kompetanse for å løse spesielle revisjonsoppgaver.

Regnskapsrevisjonen omfatter statsregnskapet og 600 underliggende regnskaper som skal revideres og godkjennes av Riksrevisjonen. På flere forvaltningsområder blir det avlagt en rekke «småregnskaper», f.eks. innen justissektoren, skolesektoren og kultursektoren, mens regnskapsavlegget på andre områder er sentralisert som f.eks. innen Forsvaret, Rikstrygdeverket og veisektoren. Generelt sett medfører mange småregnskaper uforholdsmessig stor ressursbruk i forhold til den vesentlighet de har i statsregnskapet.

Resultatet av regnskapsrevisjonen kommuniseres normalt til virksomhetene i form av brev og notater, og resultatet av revisjonen presenteres i møter med en del virksomheter. I den grad det avdekkes kritikkverdige forhold, er det også en dialog med overordnet departement. Det arbeides med en mer standardisert tilbakemelding til virksomhetene i form av en type revisjonsberetning eller revisjonsbrev, og i arbeidet med ny lov og instruks utredes også endringer i rapporteringen til Stortinget.

Regnskapsrevisjonen omfatter også syv nordiske institusjoner og 18 statlige stiftelser og en del fond. Stiftelsene skal avlegge regnskap etter regnskapsloven og revideres etter revisorloven.

Det har i 1998 vært arbeidet med 47 forvaltningsrevisjoner. Av disse er ni forvaltningsrevisjoner besluttet oversendt Stortinget som Dokument nr 3-sak. To er avsluttet med rapporter i den nye administrative rapportserien. Seks er avsluttet etter foranalysen, og to hovedanalyser er avsluttet uten utarbeidelse av offisielle rapporter. Av de påbegynte forvaltningsrevisjoner videreføres 28 i 1999.

Selskapskontrollen omfatter 25 heleide og 26 del-eide aksjeselskaper, 6 statsforetak og 12 virksomheter organisert ved særskilt lov. Resultatet av kontrollen rapporteres til Stortinget i Dokument nr 3-serien.

Riksrevisjonen har hatt en god dialog med reviderte virksomheter og departementene om de sakene som har vært behandlet.

Rapporteringen til Stortinget

Riksrevisjonen har som en av sine oppgaver å informere Stortinget om store og/eller prinsipielle saker som Riksrevisjonen har behandlet i den løpende regnskapsrevisjonen. I tillegg informeres Stortinget om resultatet av Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon og selskapskontrollen.

Formålet med forvaltningsrevisjon er, med utgangspunkt i Stortingets vedtak og forutsetninger, å gi relevant informasjon om iverksettelse og virknin-

ger av offentlige tiltak, som ledd i Stortingets kontroll med forvaltningen. Det er derfor av betydning at også Stortinget anser at de problemstillingene som belyses i forvaltningsrevisjonen, er relevante. Riksrevisjonen vil derfor søke å ta hensyn til Stortingets eventuelle synspunkter når nye undersøkelser planlegges.

Riksrevisjonens antegnelser til statsregnskapet for 1997 framgår av Dokument nr 1 (1998–99). Det ble tatt opp i alt 39 saker, hvorav 33 antegnelser og 6 saker til orientering.

I dokumentet pekte Riksrevisjonen bl.a. på viktigheten av at arbeidet med år 2000-problemene intensiveres i statsforvaltningen. Riksrevisjonen stilte også spørsmål ved om departementene i tilstrekkelig grad hadde vektlagt behovet for kompetanse ved overgangen til å bli egen regnskapsfører og ved innføringen av nye økonomisystemer. Videre konstaterte Riksrevisjonen at det ofte oppstår problemer når nye økonomisystemer skal tilpasses statlig regnskapsførsel etter kontantprinsippet, og det ble stilt spørsmål ved om innføringen av nytt økonomisystem for alle virksomheter som benytter skattefogdene som regnskapsfører, ville bli gjennomført som forutsatt innen utgangen av 1999.

Det ble tatt opp saker under følgende departementer:

Arbeids- og administrasjonsdepartementet

Riksrevisjonen fant det kritikkverdige at departementets regnskap for 1997 hadde så vesentlige mangler at det ikke kunne bekreftes. Heller ikke regnskapet for Statens Pensjonskasses kunne godkjennes. Et tidligere saksforhold om mangler ved avstemming av dagpenger og rutiner for innkreving i forbindelse med misbrukssaker ble fulgt opp. Det ble også foretatt en gjennomgåelse av stønadsubbetalinger til yrkesrettet attføring.

Finans- og tolldepartementet

Flere av sakene som ble tatt opp under dette departementet, hadde tilknytning til skattefogdkontorenes ulike gjøremål. Blant annet ble det i forbindelse med innføring av nytt økonomisystem ved skattefogdkontorene reist spørsmål om manglende kvalitet og funksjonalitet i systemløsningen og manglende kontrollrutiner. Det ble også avdekket betydelige feilfordelinger av fylkesskatt. Riksrevisjonen hadde videre kritiske merknader til oppfølging og avstemming av merverdiavgift, og det forhold at det er betydelige rapportrestanser i den skatte- og avgiftsmessige behandling av rapporter fra skattemyndighetenes bok-ettersyn hos næringsdrivende. Det ble også orientert om skatteligningen for inntektsåret 1996 og en sak vedrørende ny systemløsning for føring av det sentrale statsregnskapet.

Forsvarsdepartementet

Riksrevisjonen etterlyste rutiner i Forsvaret vedrørende refusjon av merverdiavgift for materiell som leveres til norske styrker i utlandet. Forsvaret fikk også merknader for feil og mangler ved enkelte underliggende pengeregnskaper. Riksrevisjonen pekte på at Forsvaret ikke tidligere har etablert nødvendige kontrollrutiner for betaling av drivstoff når allierte fly tanker i Norge, eller i forbindelse med oppgjør av tjenester/ytelser til allierte under opphold her i landet. Riksrevisjonen sendte til orientering en sak om Forsvarets innføring av nytt felles elektronisk anskaffelses- og regnskapssystem.

Justisdepartementet

Under Justisdepartementet ble det tatt opp to saker som omhandler regelverksbrudd i forbindelse med behandling av beslutning i straffesaker i politidistriktene og kjøp av konsulenttjenester i Politiets datatjeneste. Videre påviste Riksrevisjonens kartlegging og kontroll av namsmannsfunksjonen ved herreds- og byrettene svakheter og mangler i den interne kontrollen. I tillegg stilte Riksrevisjonen spørsmål ved om departementet hadde fulgt opp endringer i lov om fri rettshjelp når det gjaldt innkreving av egenandeler.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet

Riksrevisjonen orienterte om hvordan samordningen av utvikling og anskaffelse av økonomisk-administrative systemer ved universitetene til nå hadde fungert. Arbeidet har pågått siden 1991.

Landbruksdepartementet

Statens Kornforretning drives i hovedsak av bevilgninger over statsbudsjettet og er ført opp under statens forretningsdrift i statsbudsjettet og statsregnskapet. Riksrevisjonen tok opp om dette er i samsvar med bevilgningsreglementets bestemmelser.

Nærings- og handelsdepartementet

Riksrevisjonen tok opp tre saker om økonomiforvaltning og regnskap for 1997 i henholdsvis Nærings- og handelsdepartementet (NHD), Sjøfartsdirektoratet (SD) og Styret for det industrielle rettsvern (Patentstyret). I NHD og SD ble regnskapene for 1997 lagt fram med så store mangler at de ikke var reviderbare.

Samferdselsdepartementet

Riksrevisjonen tok opp praktiseringen av Luftfartsverkets garantistillelser og kredittgivning ved innkreving av luftfartsavgifter. Det ble også tatt opp to forhold som angår Jernbaneverket. Den ene saken vedrørte terminforskyvning av utgifter i regnskapsavlegget for 1997, den andre omfattet en uhjemlet merutgift. Til orientering ble det oversendt en sak

om Jernbaneverkets omfordeling av bevilgninger til investeringer i linjen.

Sosial- og helsedepartementet

Riksrevisjonen fant flere gjennomgående svakheter ved trygdeetatens regnskapsavlegg for 1997, og påpekte bl a viktigheten av at det foretas vurderinger av utestående fordringer i regnskapene for Trygdeetatens innkrevingsentral.

Utenriksdepartementet

Riksrevisjonen tok opp svakheter i departementets tilskuddsforvaltning. Departementets prosjekt- og forvaltningssystem er ikke godt nok, og dette er i liten grad kompensert med manuelle rutiner.

10 enkeltsaker er oversendt Stortinget i 1998 i Dokument nr 3-serien:

3:5 (1997–98) Riksrevisjonens undersøkelse vedrørende ØKOKRIM

Undersøkelsen viste at flere av ØKOKRIMs sentrale arbeidsoppgaver ikke ble tilstrekkelig utført. Etter Riksrevisjonens mening var det grunn til å stille spørsmål ved om de uklarer som synes å herske omkring den overordnede styringen av ØKOKRIM, svekker mulighetene for god styring av virksomheten.

3:6 (1997–98) Riksrevisjonens undersøkelse av miljømessige konsekvensutredninger

Riksrevisjonen fastslo at verken Miljødepartementet eller fagdepartementene synes å gjennomføre konkret oppfølging av hvorvidt krav i godkjenningsbrev etterleves, og om antatte miljøkonsekvenser i konsekvensutredningsrapporter stemmer overens med den faktiske utviklingen.

3:7 (1997–98) Riksrevisjonens undersøkelse vedrørende bruk av tilleggsskatt som administrativt reaksjonsmiddel.

Undersøkelsen avdekket at regelverket om tilleggsskatt ikke ble praktisert likt i de kommunene undersøkelsen omfattet. Videre ble det på en del områder påvist lite tilfredsstillende saksbehandling.

3:8 (1997–98) Riksrevisjonens antegnelse vedrørende forvaltningen av regionsykehusstilskuddet til de fylkeseide sykehusene

Riksrevisjonen fant at styringen og kontrollen med funksjonstilskuddet har vært svak i hele perioden fra innføringen av ny finansieringsordning for regionsykehusene og fram til 1997. Riksrevisjonen konstaterte at Sosial- og helsedepartementet ikke i tilstrek-

kelig grad hadde ivaretatt sitt forvalteransvar for at midlene blir anvendt i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

3:9 (1997–98) Riksrevisjonens undersøkelse vedrørende omfang, lærlinger og økonomi i Reform 94

Undersøkelsen viste at resultatene for områdene omfang og lærlinger er lavere enn målsettingene. Riksrevisjonen vurderte det som uheldig at det ikke var foretatt noen nærmere analyse av årsakene til den svake måloppnåelsen av reformen hvor områdene omfang, lærlinger og økonomi ble sett i sammenheng.

3:10 (1997–98) Riksrevisjonens undersøkelse vedrørende hovedflyplassens og Gardermobanens bedriftsøkonomiske lønnsomhet

Undersøkelsen viste at flere kostnadselementer ikke var tatt med i den bedriftsøkonomiske beregningen for Gardermobanen, og at det dermed var presentert et for optimistisk bilde av den bedriftsøkonomiske lønnsomheten.

3:11 (1997–98) Riksrevisjonens undersøkelse av Sosial- og helsedepartementets oppfølging av de helsepolitiske forutsetningene for byggingen av nytt Rikshospital

Undersøkelsen viste at SHD burde ha etablert styringssystemer som sikret god styring og oppfølging av de helsepolitiske forutsetningene. Det ble også reist tvil om SHD i tilstrekkelig grad har lagt vekt på hensynet til nasjonal styring ut fra behovet for å samordne det nye sykehuset med resten av helseregion 2.

3:12 (1997–98) Riksrevisjonens undersøkelse av forvaltningen av rammetilskuddet til Norges Idrettsforbund

Undersøkelsen viste at det systemet for mål- og resultatstyring som er etablert mellom Norges Idrettsforbund og departementet, gir begrenset informasjon om realiseringen av de overordnede idrettspolitiske målene.

3:13 (1997–98) Riksrevisjonens undersøkelse vedrørende bostøtte til barnefamilier

Undersøkelsen viste at de fleste barnefamilier som treffes av ordningen, har en svak økonomi, men samtidig indikerer den at mange barnefamilier med svak økonomi ikke mottar bostøtte, og at dette blant annet skyldes boligavgrensningen i ordningen.

3:14 (1997–98) Riksrevisjonens forslag om etablering av INTOSAI Development Initiative (IDI) i Norge

I rapporten omtales IDIs nåværende organisasjon, administrasjon, arbeidsmåte og øvrige virksomhet,

og anmodningen fra INCOSAI til Riksrevisjonen om å overta vertskapsrollen for IDI. På bakgrunn av denne redegjørelsen ba Riksrevisjonen om Stortingets tilslutning til at Riksrevisjonen overtar vertskapsrollen for IDI fra 2001 og gjennomfører de nødvendige forberedelser som beskrevet i rapporten.

(Det vises også til omtale under punkt 4 Internasjonalt samarbeid).

3:1 (1998–99) Riksrevisjonens gjennomgåelse og vurdering av antegnelsene til statsregnskapene for 1992–1996 desidert «Til observasjon»

Etter gjennomgangen av sakene tidligere desidert «Til observasjon» står ni saker fortsatt til observasjon mens 26 saker anses avsluttet. Av de avsluttede sakene er fire saker helt eller delvis fulgt opp i Dokument nr 1 (1998–99). To saker er delvis fulgt opp som forvaltningsrevisjoner.

3:2 (1998–99) Riksrevisjonens kontroll med statsrådets (departementets) forvaltning av statens interesser i selskaper, banker mv for 1997

Dokumentet gir en kort omtale av virksomhetene. Riksrevisjonen omtaler noen prinsipielle spørsmål som er tatt opp i forhold til statens interesser i enkelte selskaper. For øvrig hadde ikke Riksrevisjonen merknader til statsrådenes forvaltning.

Rapporter i den administrative serien

Stortinget sluttet seg i 1998 til et forslag fra Riksrevisjonen om å etablere en egen administrativ rapportserie for forvaltningsrevisjoner som ikke sendes Stortinget som egne saker. Rapportene er tilgjengelige for forvaltningen og andre interesserte, og kontroll- og konstitusjonskomiteen oversendes rapportene til informasjon.

I 1998 er det presentert to saker i den nye administrative serien; Riksrevisjonens administrative rapporter.

Nr 1 1998 Undersøkelse vedrørende ansvarsforhold m m for sikkerhet til sjøs

Formålet med undersøkelsen var å få utarbeidet en så oppdatert beskrivelse som mulig av hvor langt forvaltningen har kommet i arbeidet med å følge opp vedtatte tiltak for å skape en mer målrettet og effektiv kystforvaltning. Søkelyset i undersøkelsen var rettet mot forvaltningens oppfølging og gjennomføring av forslag og vedtak om endringer innenfor den norske kystforvaltningen fra 1990 til 1998.

Undersøkelsen viste at det har tatt lengre tid enn opprinnelig planlagt å sette i verk de vedtatte endringene. Undersøkelsen har også vist at de viktigste forutsetningene for å utføre kystforvaltningsoppgaver effektivt nå er til stede selv om ikke alle brikkene er på plass. En hadde på undersøkelsestidspunktet ennå ikke kommet i havn med etableringen av et felles

meldings- og informasjonssystem for samordnet sivil og militær overvåking av kysten, med samlokalisering av hovedredningssentralene og de nærliggende kystradiostasjonene og med prising av Forsvarets tjenester. Forsvarsdepartementet har etter gjennomføringen av kystforvaltningsutvalgets anbefalinger fått et utvidet ansvar for overvåking og kontroll med de kystnære havområdene, men uttaler at det overordnede ansvaret for sikkerheten til sjøs fortsatt i for stor grad er splittet opp og tillagt forskjellige etater.

Nr 2 1998 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser

Formålet med undersøkelsen var å belyse om utviklingen i eldresektoren siden tilskuddsordningen ble etablert, var i samsvar med målene som er fastsatt for tilskuddet og eldresektoren. Undersøkelsen var avgrenset til tilskuddsordningens tre første virkeår, 1994–96. Undersøkelsen viste at utviklingen i eldresektoren i hovedsak var i samsvar med de målene som var fastsatt. Blant annet hadde tilbudet av både sykehjemsplasser og omsorgsboliger økt i perioden fra 1993 til og med 1996 både i antall og dekningsgrad. Det hadde også skjedd en viss dreining fra omsorg i institusjon til omsorg i bolig, selv om institusjonstilbudet fremdeles var betydelig større enn tilbudet av omsorgsboliger for eldre. Undersøkelsen viste også at det har skjedd en kvalitetsheving i sektoren i løpet av den aktuelle perioden, men at det totale institusjonstilbudet i sektoren var blitt lavere både i antall og dekningsgrad i 1996 enn i 1993. Sektorens samlede kvantitative evne til å møte behov for botilbud for eldre syntes derfor redusert i den aktuelle perioden.

Virkningene av tilskuddet ble også vurdert i forhold til det grunnleggende prinsippet om et mest mulig likeverdig tilbud innen eldreomsorgen i landets kommuner. Undersøkelsen viste at ulikhetene i det kvantitative tilbudet mellom kommunene ikke var endret i den aktuelle perioden. Dette indikerer at tilskuddsordningen så langt verken bryter med eller fremmer prinsippet om et mer likeverdig tilbud i kommunene.

Undersøkelsen viste ellers at departementet har etablert tilfredsstillende rutiner/systemer for resultatoppfølging av tilskuddsordningen.

Andre aktiviteter

Veiledningsoppgaver

Riksrevisjonen har hatt som målsetting å ha et aktivt forhold til reviderte virksomheter, bl a ved å delta som observatører i aktuelle prosjekter og ved å gi veiledning i tilknytning til revisjonsarbeidet. Ordningen med kontaktmøter mellom Riksrevisjonen og departementene/virksomhetene har vært videreført i 1998.

Undervisning

Medarbeidere i Riksrevisjonen underviser ved en rekke utdanningsinstitusjoner. Det har bl a vært forelest på følgende institusjoner:

- Norges Handelshøyskole (høyere revisorstudium)
- Revisorstudiet ved høgskolene
- Forsvarets skoler
- Statskonsult

4 Internasjonalt samarbeid

Riksrevisjonen ser det internasjonale samarbeidet som viktig for den faglige utviklingen, og revisjonsoppdrag i internasjonale organisasjoner gir økt revisjonskompetanse og nyttig kunnskap om hvordan slike organisasjoner forvalter de midler medlemslandene har bevilget.

Sentrale fora for den faglige utviklingen er riksrevisjonenes verdenssammenslutning – INTOSAI, og den regionale organisasjonen for Europa – EUROSAI. Faglig samarbeid i form av felles undersøkelser, fagseminarer og studiebesøk bidrar også til erfaringsutveksling og kompetanseoppbygging. Høsten 1998 ble det avholdt et tredagersseminar i internasjonalt arbeid sammen med representanter fra Riksrevisionsverket i Sverige.

INTOSAI (The International Organisation of Supreme Audit Institutions)

Riksrevisjonen deltar som styremedlem i INTOSAI Governing Board og som medlem i INTOSAI Finance Committee. Norge har deltatt på to styremøter i 1998 og på INCOSAI-kongressen i Montevideo i november 1998.

Riksrevisjonen er medlem i INTOSAI Working Group on Environmental Auditing. I 1998 sluttførte Riksrevisjonen et arbeid sammen med den canadiske riksrevisjonen vedrørende utarbeidelse av retningslinjer for internasjonalt miljørevisjonssamarbeid. Det har vært utstrakt samarbeid med spesielt Danmark og Island og andre land i Europa om revisjon av internasjonale miljøavtaler/konvensjoner.

INTOSAI Development Initiative — IDI

Stortinget samtykket den 29. oktober 1998 i at IDI etableres i Norge fra og med 1. januar 2001, jf Dokument nr 3:14 (1997–98) og Innst S nr 8 (1998–99). Generalforsamlingen på XVI INCOSAI i Uruguay vedtok den 14. november 1998 en anbefaling om at IDI-sekretariatet overføres fra Canada til Norge.

Fullfinansiering av IDI-sekretariatets drift forutsettes å skje over bistandsbudsjettet, og Utenriksdepartementet har foreslått driftstilskudd, første gang for 1999, jf St prp nr 1 (1998–99), og Stortinget har sluttet seg til dette.

Arbeidet med å etablere IDI-sekretariatet i Norge fortsetter i 1999 ved å forberede de nødvendige praktiske og tekniske tiltakene for å etablere stiftelsen.

EUROSAI (The European Organisation of Supreme Audit Institutions)

Riksrevisjonen deltok på Governing Board møte og et seminar om riksrevisjonenes uavhengighet. Norge påtok seg sammen med EUROSAI-sekretariatet å forberede et dokument om koordinering av opplæring i EUROSAI-regionen for neste Governing Board.

OECD/SIGMA

OECD etablerte i 1992 et program for utvikling av styring og ledelse i landene i Sentral- og Øst-Europa (SIGMA). Riksrevisjonen har i 1998 gjennom OECD/SIGMA bidratt til to utviklingsprosjekter vedrørende Bulgarias og Albanias riksrevisjoner.

Nordisk samarbeid

Nordisk revisjonssjefsmøte fant sted i København. Her ble informasjonsutveksling mellom de nordiske land drøftet, og det ble vedtatt at innsatsen vedrørende landenes bilaterale bistand til de baltiske land skal koordineres. Et nytt reglement, som trådte i kraft 1. januar 1999, for revisjon av nordiske institusjoner og prosjekter ble godkjent. Det ble samtidig besluttet at de nordiske landene i fellesskap skal arbeide for en bedre strukturering av felles nordiske revisjonsprosjekter.

Samarbeid med den litauiske riksrevisjonen

Samarbeidsprosjektet med den litauiske riksrevisjonen som ble startet i 1997, ble avsluttet i 1998. Utenriksdepartementet har dekket kostnadene ved prosjektet. Prosjektet har hatt kompetanseutvikling som hovedmål.

Samarbeid med Zambias riksrevisjon

NORAD inngikk høsten 1997 avtale med Zambia om finansiell støtte til utvikling av landets riksrevisjon. Samarbeidsavtalen mellom den zambiske og den norske riksrevisjonen om gjennomføringen av prosjektet, ble undertegnet i 1998 og har en varighet på fire år. Arbeidet har kommet godt i gang.

Internasjonale revisjonsoppdrag

I 1998 har Riksrevisjonen internasjonalt revidert EFTA (herunder ESA og EFTA Court), CERN og OECD. Revisjonen av de to sistnevnte ble avsluttet i 1998. Fra 1999 har Riksrevisjonen påtatt seg å delta i revisjonen av European Center for Medium Range

Weather Forecasts og Council of Europe Social Development Fund.

Riksrevisjonen har deltatt i arbeidsgruppen for eksterne revisorer i internasjonale organisasjoner i

Vest-Europa som har fortsatt sitt arbeid i 1998 og laget retningslinjer for revisjon av slike organisasjoner.

5 Riksrevisjonens budsjett og regnskap for 1998

(tall i 1000 kr)

Kap	Post	Regnskap 1997	Budsjett 1998	Regnskap 1998
0051	Riksrevisjonen			
	01 Lønn og godtgjørelser	131 355	134 608	139 499
	11 Varer og tjenester	68 116	72 685	68 188
	70 Tilskudd	600	600	600
	Sum utgifter	200 071	207 893	208 287
3051	Riksrevisjonen			
	02 Refusjon utland	482	500	1 160
	03 Kantine	701	600	795
	04 Salg	78	150	59
	16 Refusjon fødselspenger	2 819		2 582
	Sum inntekter	4 080	1 250	4 596

Regnskapet er revidert av statsautorisert revisor Finn Berg Jacobsen, som Stortingets presidentskap har

oppnevnt som revisor. Revisjonsberetning er sendt Stortinget.

Vedtatt i Riksrevisjonens møte 16. mars 1999.

Bjarne Mørk-Eidem

Arve Lønnum

Tore Haugen

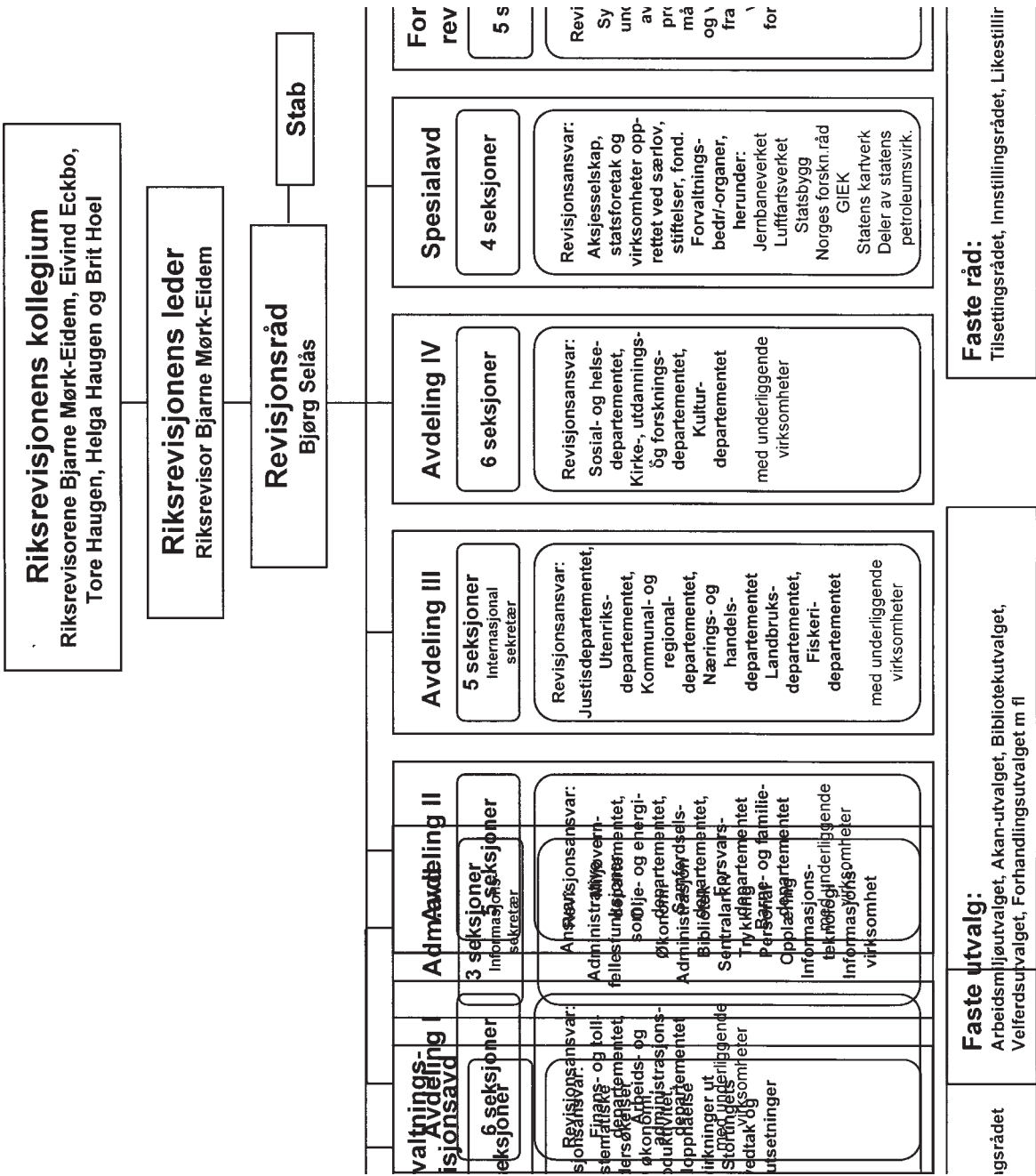
Helga Haugen

Nils Totland

Bjørge Selås

Riksrevisjonen

Organisasjonskart per 31. desember 1998

Vedlegg 2**Revisorer lokalisert utenfor Oslo
og stillinger ved utgangen av 1998**